

Schoon water 'kijken' in Groot Wilnis

In de stromende regen deden bestuursleden van verschillende waterschappen en provincies in oktober mee aan de waterexcursie van de NMU en Staatsbosbeheer. De reis ging naar Groot Wilnis-Vinkeveen, waar een gebied van 2000 hectare schoon water krijgt. De bodemdaling wordt gehalveerd door een hoger grondwaterpeil en tegelijkertijd worden boeren gecompenseerd en gestimuleerd om aan de slag te gaan met natuur en recreatie.

Organisatie 2010

Raad van Toezicht

Bas Rüter, Erik Wagener, Gonda Laporte, Hens Runhaar, Herbert Korbee, Jan Westra (voorzitter), Mario Hartog, Martien Das.

Raad van Advies

Bouwe Taverne, Désiré Karelse, Ernste Schuler, Guus Beugelink, Hans Kursten, Huub van der Maat, Ineke Herweijer (voorzitter), Ineke Thierauf, Ineke Vrij-Standhart, Jan van 't Riet, Jules Scholten, Luuc Mur, Olaf Jan van Gerwen, Ruurd Jonge Poerink, Tabe Tietema, Taco Jansonius, Tienke de Groot, Ton Rijken.

Medewerkers

Angelique Erkelens, Arnold Korste (vanaf sept 2010), Bonny Vrieling (vanaf maart 2010), Claudia van Holsteijn, Harmke van Dam, Ieke Benschop, Joris Hogenboom (directeur), Lot van Hooijdonk (vanaf april 2010: adj. directeur), Luuk Schouten, Maaike van Lidth de Jeude, Marcel Blom, Marijke Overbeek, Moniek Vesseur (tot sept. 2010), Pepijn Binkhorst, Pine Berg, Saskia Kluit (tot feb. 2010: adj. directeur).

Stagiaires/vrijwilligers

Linda Flipse, Odilia van der Kleij, Tom Ham.

Financiën

Het financiële overzicht van 2010 is medio april beschikbaar. Dit is op te vragen bij de NMU.

NMU op Twitter

De Natuur en Milieufederatie Utrecht is actief op Twitter en heeft in 2010 al ruim 300 volgers. Twitter is een internetdienst waarmee gebruikers korte berichtjes publiceren. De NMU stuurt tweets over haar projecten, maar 'volgers' kunnen ook in de gaten houden waar directeur Joris Hogenboom en adjunct-directeur Lot van Hooijdonk zich mee bezig houden. Aanmelden kan op Twitter: @NMU_

'Kabinet haalt de natuur onderuit'

Als de bezuinigingen van het kabinet doorgaan, is het gedaan met natuurontwikkeling in de provincie Utrecht. Ook de aanleg van recreatiegebieden bij de steden staat op losse schroeven. Joris Hogenboom, directeur van de NMU, vindt dat de overheid haar beloften moet nakomen. "De bezuinigingen zijn niet alleen funest voor de natuur, ook agrariërs en bewoners zijn de sigaar."

De bezuinigingen van het kabinet pakken dramatisch uit. Op het budget voor natuur en landschap wordt meer dan 40% bezuinigd. "Voor de verwerving van nieuwe natuurgebieden blijft bijna niets over," zegt Joris Hogenboom. "Het geld voor groene recreatiegebieden rondom de grote steden wordt zelfs helemaal geschrapt."

In Utrecht liggen plannen voor meer dan 5.000 hectare nieuwe natuur. Het gaat om verbindingen tussen bestaande natuurgebieden als de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug en tussen natte gebieden in het Groene Hart. Maar ook de uiterwaarden moeten verder worden ontwikkeld voor waterberging en in een aantal bestaande natuurgebieden moet nog een aantal percelen worden aangekocht. "Voor de biodiversiteit en recreatie in Utrecht is het van groot belang om het netwerk van natuurgebieden compleet te maken", zegt Hogenboom. Verder staat nieuwe natuur ingepland bij Haarzuilens, bij de Hollandse IJssel en nabij nieuwe woonwijken in Amersfoort. "Bewoners van de vinexwijken rekenen op de ontwikkeling van die natuur dichtbij huis. Het is onderdeel van de bouwplannen en de overheid moet gewoon haar beloften nakomen."

Het ontbreken van geld is niet alleen funest voor ontspanning, rust en recreatie. Ook kunnen bestaande natuurgebieden niet verder worden ontwikkeld. In het natuurgebied bij

Tienhoven ligt bijvoorbeeld nog landbouwgrond. "Als je dat niet kunt aankopen, kun je het waterpeil niet aanpassen en krijg je het natuurbeheer nooit goed op orde", zegt Hogenboom. "Feitelijk hou je door versnippering van gronden dus ook de strijd tussen natuur- en landbouwbelangen in stand."

Vertrouwen

Volgens Hogenboom zijn ook boeren de klos, omdat natuurontwikkeling vaak plaatsvindt in gebieden die voor de landbouw niet optimaal zijn. "Door grondaankopen ontstaat een proces van grondruil, waardoor de ontwikkeling van natuur hand in hand gaat met investeren in een betere agrarische structuur. Andere functies in het landelijk gebied liften ook mee met natuurontwikkeling, zoals waterberging. De NMU heeft samen met natuurorganisaties, boeren, waterschappen en gemeenten hard gewerkt aan integrale plannen. In veel gebieden hebben we overeenstemming en zitten we op het punt van uitvoering. Als je nu de stekker eruit trekt, gaat veel energie en zorgvuldig opgebouwd vertrouwen verloren."

Hogenboom begrijpt wel dat het kabinet moet bezuinigen. "We zijn best bereid om wat meer tijd te nemen voor natuurontwikkeling, als de plannen maar niet van de kaart verdwijnen. Volgens mij is bij veel mensen nog niet doorgedrongen wat het gevolg is van de snoeiharde bezuinigingen. Ik zie daarom de noodzaak om in Den Haag de discussie te voeren en duidelijk te maken dat we niet de stekker uit de natuur moeten trekken."

Natuur- en milieuoorganisaties voeren van 12 t/m 19 februari 2011 gezamenlijk actie voor investeringen in natuur en leefbaarheid.

Feest in de Vrouwjuttenthof

De Vrouwjuttenthof in Utrecht is in 2010 de provinciale winnaar van het Klimaatstraatfeest geworden. De bewoners hebben veel gedaan om de grootste energiebesparingswedstrijd van Nederland te winnen. Ze wisselden recepten zonder vlees uit, plaatsten spaarlampen, ontdooiden hun koelkasten, richtten een energieteam op en er werd een energiecafé georganiseerd. Woningcorporatie Mitros besloot na druk van de bewoners om dubbel glas te plaatsen in alle woningen.

In de provincie deden ongeveer 300 straten mee met de wedstrijd. Reigerskamp in Maarssen en Finmark in Leusden eindigden als tweede en derde straat en de Willem Barentsstraat in Utrecht was de eerste straat in Nederland die een energiecafé organiseerde. Daarom kwam weerman Piet Paulusma daar langs om de bewoners in het zonnetje te zetten en natuurlijk om het weer te presenteren.

Colofon

Natuur en Milieufederatie Utrecht
Emmalaan 41
3581 HP Utrecht
t: 030 - 254 44 57
f: 030 - 252 34 39
e: info@nmu.nl
i: www.nmu.nl

Uitgave: januari 2011
Tekst en interviews: Ivo Rodermans
Foto's: NMU
Ontwerp: Suggestie & illusie
Druk: Libertas
Papier: Revive white silk
Oplage: 500

jaarbericht

Natuur en Milieufederatie Utrecht

Voor- en tegenspoed

De omslag naar een duurzame samenleving vraagt een lange adem en brede maatschappelijke inzet. Gelukkig zien we dat gebeuren. Voor steeds meer ondernemers is duurzaamheid vanzelfsprekend. Ook bewoners roeren zich en komen met eigen ideeën en initiatieven. De ambities van de Utrechtse overheden zijn gelukkig hoog: een klimaatneutrale provincie in 2040 en de stad Utrecht zelfs in 2030.

Net nu duurzame idealen zijn omarmd door ondernemers en particulieren, lijkt Den Haag de rem te zetten op duurzame ontwikkeling. Het kabinet Rutte keert de trend en laat de ambities los: een kaalslag in het natuurbudget, duurzame energie krijgt weinig steun, milieunormen zijn alleen maar lastig. Subsidies voor projecten die de omslag naar duurzaamheid bevorderen zijn van de baan.

Deze kentering baart ons kopzorgen. Veel initiatieven worden hierdoor gefrustreerd. Bovendien is de overheid als steunzender belangrijk om te zorgen dat duurzaamheid vanzelfsprekend blijft. Toch zijn we ervan overtuigd dat dit kabinet de omslag niet zal tegenhouden. Mensen zijn betrokken bij hun leefomgeving en bij een duurzame wereld en willen verder. De uitdaging voor de NMU om ze daarin te steunen wordt alleen maar groter.

In 2010 hebben we veel projecten gestart die in 2011 vruchten gaan afwerpen. We helpen bedrijven met energiebesparing; we zoeken met bewoners naar locaties voor windenergie, waarmee tevens in de kwaliteit van het gebied wordt geïnvesteerd; met de RECRON maken we plannen voor een integrale ontwikkeling van natuur en recreatiebedrijven; met woningcorporaties gaan we aan de slag om huurders warm te maken voor energiebesparing; en we zullen natuurlijk alles op alles zetten om samen met andere partijen in het landelijk gebied alternatieve wegen te vinden om te blijven investeren in natuur en in recreatiegebieden rond de stad.

Kortom, samen werken aan een mooi en duurzaam Utrecht is ook en juist in 2011 het motto. Met iedereen die zich daartoe aangesproken voelt gaan we graag aan de slag! In voor- en tegenspoed.

Joris Hogenboom
Directeur NMU

Honderd meldingen over lichthinder in Houten

Meer dan honderd inwoners van Houten hebben in de maand november een melding gedaan over lichthinder op de website opdekaartvanUtrecht.nl. De gemeente neemt alle meldingen onder de loep en bekijkt samen met bedrijven en particulieren of klachten opgelost kunnen worden.

De website is een initiatief van de NMU, in samenwerking met de gemeente Houten, en stond één maand open. De meeste bewoners gaven aan last te hebben van felle of teveel lantaarnpalen voor hun huis. Ook kwamen veertien meldingen binnen over locaties die juist te donker zijn. Daarnaast gaan veel klachten over winkels en bedrijven die 's nachts lampen laten branden of reclameverlichting 24 uur per dag aan laten staan. Jaarlijks neemt de verlichting in Nederland met zo'n drie procent toe. Het gaat bijvoorbeeld om verlichting op sportvelden en bedrijventerreinen, buitenreclame, aanlichting van monumenten en om lantaarnpalen. Verlichting kost niet alleen veel energie, maar heeft ook gevolgen voor de nachtrust van mensen en het leidt tot verstoring van de natuur.

De gemeente Houten wil lichthinder graag beperken. Wethouder Michiel van Liere fietste op 18 november langs plekken waarover een melding is binnengekomen. Het eerste succes is al geboekt. Het bedrijf Solviteers zag op de website een melding staan van de burens over hun lichtreclame. De eigenaar besloot daarop om de reclameverlichting voortaan tussen 20.00 uur en 06.00 uur uit te schakelen.

Op www.opdekaartvanUtrecht.nl zijn alle meldingen over lichthinder in Houten nog te bekijken. Ook zijn er kaarten te vinden met goede initiatieven op gebied van energie en klimaat, over het klimaatbeleid in de Utrechtse gemeenten en staat er een overzicht van alle lokale natuur- en milieuoorganisaties.

2010

Wie zijn wij?

De Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU) is opgericht in 1972 en maakt zich sterk voor een gezonde en mooie leefomgeving en duurzame inrichting van de provincie Utrecht. De organisatie is een onafhankelijke koepel van lokale natuur- en milieuoorganisaties en wil overheden, bedrijven en burgers met elkaar verbinden om de provincie groen, duurzaam en klimaatbestendig te maken.

De NMU stimuleert dat beleidsmakers hoge ambities formuleren en dat zij daaraan vasthouden in de uitvoering. De organisatie steunt ook vernieuwende initiatieven en gebruikt deze voorbeelden om achterblijvers over de streep te trekken. Bij de NMU werkten in 2010 dertien mensen. De Raad van Toezicht waakt over het beleid en de strategie en de Raad van Advies functioneert als klankbord. De NMU werkt nauw samen met de vijf andere natuur- en milieuoorganisaties in de provincie Utrecht en met de elf andere provinciale Natuur- en Milieufederaties.

Nieuwe stoel kan helemaal uit elkaar

Het Utrechtse bureau Well Design ontwerpt een luxe conferentiestoel die volledig kan worden gedemonteerd en hergebruikt. Door de gegarandeerde afname van 300 stuks door Slot Loevestein is de benodigde voorinvestering gedekt en kon het bureau in 2010 voortvarend aan de slag.

Het plan voor de stoel werd door de NMU omarmd na een netwerkbijeenkomst over producten die kunnen dienen als 'voedsel' voor andere producten. Het idee van Well Design viel daar in goede aarde en de NMU besloot om te helpen met publiciteit en inzet van haar netwerk. "Daardoor konden we ons ontwerp bij een aantal potentiële afnemers presenteren," zegt ontwerper Mathijs van Dijk. "En ze denken mee over oplossingen rond certificering en logistiek."

De stoel is stapelbaar, zit makkelijk en past bij de uitstraling van Slot Loevestein. De gehele stoel is in de oorspronkelijke onderdelen demonteerbaar. De NMU heeft aan de ontwerp-eisen toegevoegd dat de stoel ook interessant is voor de woon- of eetkamer van particulieren. Voor de zitting en de rugleuning wordt Biofoam gebruikt dat evenals het textiel van de stoel het C2C®-certificaat heeft. De poten kunnen bij vervanging van de stoel worden hergebruikt in nieuwe stoelen. De stoel gaat in 2011 in productie. Er wordt nog gekeken naar een inruilsysteem, zodat de stoel ook daadwerkelijk hergebruikt kan worden.

'Duurzaam Soesterkwartier' wint Vrijwilligersprijs 2010

De Vereniging Duurzaam Soesterkwartier heeft de Vrijwilligersprijs 2010 van de NMU en het IVN gewonnen. De leden spannen zich via verschillende projecten in voor klimaat en energie.

In de Roerstraat in Amersfoort werkt bewonersvereniging Duurzaam Soesterkwartier aan energiebesparing door huizen te isoleren en dubbel glas te installeren. De vereniging deed ook onderzoek naar een eigen wijkwindmolen en geeft lessen op basisscholen over zonne-energie. Verder is een woonwerkplaats opgericht waar creatieve bewoners een ecologische woonwijk ontwikkelen. De Vrijwilligersprijs 2010 is uitgereikt tijdens de jaarlijkse netwerkdag van de NMU en het IVN Consulentenschap Utrecht, op 12 november. De bijeenkomst is bedoeld voor vrijwilligers die zich inzetten voor natuur, landschap en milieu en stond in 2010 in het teken van klimaatverandering. De vijftig bezoekers maakten plannen voor eigen activiteiten op gebied van energiebesparing en duurzame energieopwekking.

Energiebesparing in monumenten kan prima

In de provincie Utrecht staan ruim tienduizend monumenten. Het energiezuinig maken van deze gebouwen staat soms op gespannen voet met de beschermde status. De NMU heeft drie monumenten onder de loep genomen en daaruit blijkt dat het desondanks stukken zuiniger kan.

De Utrechtse Pniëlkerk uit 1955 kan energiezuinig worden door muur-, vloer- en dakisolatie en de aanleg van vloerverwarming. Twee panden van de Universiteit Utrecht aan de Drift kunnen met respect voor monumentale elementen worden voorzien van dakisolatie en geïsoleerde voorzetmuren. Kaasboerderij de Balijs in De Meern is een bouwval en kan daarom grondig worden aangepakt.

Naast de studies heeft de NMU met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en Nyenrode Business Universiteit drie bijeenkomsten en een debat georganiseerd over energiebesparing in historische gebouwen. Ook minder gangbare maatregelen kwamen aan bod, zoals het ophangen van dikke gordijnen. "Dat vermindert het warmteverlies met 40%", zegt beleidsmedewerker Ieke Benschop. "Denk ook aan monumentenglas met een warmtereflecterend laagje of aan het sluiten van luiken, het plaatsen van deurdrangers en het dichten van kieren met tochtstrips. We hoeven bovendien niet dogmatisch te doen; veel monumenten zijn het resultaat van veelvuldige verbouwingen."

NMU geeft boost aan 'klimaatlandschap'

De NMU heeft in 2010 een flinke boost gegeven aan een aantal nieuwe energieprojecten in de provincie Utrecht. Meer dan driehonderd mensen hebben op één van de zeven regionale bijeenkomsten van de Natuur en Milieufederatie hun activiteiten, ideeën of oproepen kenbaar gemaakt op het gebied van energiebesparing, duurzame energieopwekking en klimaatadaptatie in het landelijke gebied.

"Het was dit jaar één grote kennismakingsmarkt", zegt NMU-beleidsmedewerker Ieke Benschop. "Meer dan vijftig agrariërs, wetenschappers, politici, waterschappers, ondernemers en bewoners hebben op onze bijeenkomsten over klimaat en energie in het landelijke gebied één of meer contacten opgedaan waarmee zij verder willen. De groene ondernemer Ad van Wijk kwam bijvoorbeeld in contact met een paar boeren die gezamenlijk plannen maken voor het opwekken van duurzame energie. Nu gaan ze met elkaar in gesprek en kunnen ze elkaar wellicht versterken." De provincie heeft de ambitie om in 2040 klimaatneutraal te zijn. Volgens Benschop moet daarvoor nog veel gebeuren, ook op het platteland. "Het is een uitdaging. Tijdens de bijeenkomsten zijn obstakels aan het licht gekomen die opgelost moeten worden. Ondernemers in de Utrechtse Waarden willen bijvoorbeeld op alle daken in het gebied zonnepanelen leggen, maar het bedrijf stuitte op asbest-

daken en er is twee miljoen euro nodig om dat te verwijderen. Dat is een flinke hobbel." Toch hebben de bijeenkomsten volgens Benschop vooral positieve energie opgeleverd. Zo zien boeren wel brood in een klimaatneutrale stal en wil het waterschap De Stichtse Rijnlanden riet produceren voor gebruik als biomassa. Riet groeit snel en heeft als bijkomend voordeel dat het bodemdaling voorkomt en dat het oppervlaktewater zuivert. De NMU gaat daarnaast samen met Landschap Erfgoed Utrecht aan de slag om snoeihout van landgoederen te gebruiken voor energieproductie. "We willen het concept van een 'klimaatlandschap' het komende jaar nader uitwerken in gebiedsgerichte plannen en zorgen voor een degelijke financiële onderbouwing", zegt Benschop. "En we gaan natuurlijk door met onze verdiepende bijeenkomsten, het helpen van initiatiefnemers om hun ideeën in de praktijk te brengen en met beleidsbeïnvloeding bij de partijen die de kaders stellen. Het enthousiasme is groot."

'Waar dat nodig is, geven wij advies'

De NMU is in 2010 gestart met het Adviespunt Ruimte. Adviseur Arnold Korste helpt bewoners om natuur, landschap en milieu te beschermen. Vastlopen in allerlei regels en procedures hoeft dus niet meer.

Bij het Adviespunt Ruimte kunnen bewoners terecht voor praktische zaken. Op de website staat uitleg over plannen en procedures, met verwijzingen naar goede handleidingen en andere sites. Bellen of mailen kan natuurlijk ook. "Als het nodig is kunnen we een probleem in kaart brengen en advies op maat geven", aldus Arnold Korste. "We kunnen bijvoorbeeld adviseren hoe je de politiek of de media bij een kwestie kunt betrekken. Soms kunnen wij ook een probleem zelf oppakken om tot een oplossing te komen of verwijzen we door naar een andere organisatie."

Arnold Korste heeft dertig jaar ervaring met ruimtelijke ordening; vijftien jaar in dienst van diverse gemeenten en even lang bij stedenbouwkundige adviesbureaus. "Bij een bureau ligt het accent op het maken van bestemmingsplannen. Bij een gemeente ligt het accent meer op het contact

met burgers en bedrijven, op procedure en op de politiek", aldus Korste. "Bij de NMU richt ik me vooral op lokale planologie en reageer ik namens Het Utrechts Landschap, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer op ruimtelijke plannen van gemeenten. Dat is van groot belang om verrommeling van het landschap en aantasting van natuur te voorkomen."

Het Adviespunt Ruimte organiseert ook regelmatig cursussen, bijvoorbeeld over de nieuwe Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Met de komst van de Wabo zijn onder meer de bouwvergunning, de milieuvergunning en de kapvergunning opgegaan in de nieuwe omgevingsvergunning. Het Adviespunt organiseert eveneens cursussen op aanvraag. "Het is de bedoeling dat onze diensten aansluiten op de behoeften van lokale groepen," aldus Korste.

'Meer windmolens en donkere gebieden in 2025'

In 2025 ligt er een fijnmazig tramnetwerk rond de stad Utrecht, zijn snelfietsroutes aangelegd en is het rekeningrijden ingevoerd. De NMU heeft samen met vijf andere provinciale natuurorganisaties tien wensen geformuleerd voor een groene en leefbare provincie in 2025.

De provincie begint na de statenverkiezingen in maart 2011 met het opstellen van een nieuwe structuurvisie voor de periode tot 2025. In zo'n visie staat bijvoorbeeld waar gebouwd mag worden, hoe het landelijke gebied zich mag ontwikkelen en hoe de provincie aankijkt tegen mobiliteit en de bouw van windmolens. Het maken van een structuurvisie gaat in stappen. De eerste stap is het vaststellen van een Kadernota, waarin staat beschreven waarover de structuurvisie gaat. Dat is in 2010 gebeurd.

De NMU is blij met veel keuzes in de Kadernota. "De provincie kiest voor binnenstedelijk bouwen en voor het versterken van het landelijk gebied. Daardoor blijven de steden en dorpen levendig en het buitengebied groen", zegt Claudia van Holsteijn, beleidsmedewerker bij de NMU. "Helaas worden ook niet duurzame keuzes gemaakt, met name op het gebied van mobiliteit. De Kadernota zet vooral in op bereikbaarheid voor auto's; een echte omschakeling naar duurzame mobiliteit met openbaar vervoer en fiets blijft achterwege."

Klimaatbestendig

Naar aanleiding van reacties op het concept, waaronder die van de NMU, is onder andere aan de nota toegevoegd dat de provincie 'klimaatbestendig' moet worden. De milieuo-

De Natuur- en Milieufederaties (voorheen: De Provinciale Milieufederaties) ontvingen in 2010 2,25 miljoen euro van de Nationale Postcode Loterij. Met dat geld zetten de twaalf organisaties zich in voor natuur, milieu en landschap in hun eigen provincie. In november kwam het goede nieuws dat de Postcode Loterij ook de komende vijf jaar de Natuur- en Milieufederaties blijft steunen.

Utrecht krijgt Groene Trui voor klimaatambities

De NMU heeft de gemeente Utrecht in juli de Groene Trui overhandigd voor het meest ambitieuze coalitieakkoord op gebied van klimaat in de provincie Utrecht. De NMU legde alle akkoorden langs de klimaatmeetlat. De gemeenten Amersfoort en Utrechtse Heuvelrug staan nipt op de tweede en derde plek.

Utrecht wil als stad in 2030 klimaatneutraal zijn en het nieuwe college maakt verregaande afspraken met woningcorporaties over isolatie en de opwekking van duurzame energie. De nieuwe woonwijk Rijnenburg wordt energie-neutraal en ook in het stationsgebied is er veel aandacht voor energiezuinig bouwen. De gemeente wil daarnaast met particulieren, bedrijven en instellingen bestaande woningen en gebouwen aanpakken. Lot van Hooijdonk, adjunct-directeur van de NMU, overhandigde de groene trui aan milieuwethouder Mirjam de Rijk.

organisaties willen ook dat alle mogelijkheden voor duurzame energie worden onderzocht, in de stad en in het landelijk gebied. "Wij willen de opwekking van windenergie zelfs in de Nationale Landschappen niet op voorhand uitsluiten, maar beoordelen of zo iets kan zonder natuur en landschap te schaden. Maar denk ook aan de winning van biomassa uit houtwallen, bossen, bermen en uit snoeiafval. We stellen daarnaast voor om de oerqualiteiten stilte, ruimte en donkerte te beschermen of te laten terugkeren in bepaalde gebieden."

Van Holsteijn realiseert zich dat de economische crisis en het politieke getij nadelig zijn voor de uitvoering van het wenselijkste. "Het budget voor natuur staat op de tocht. Maar juist in een visie voor de langere termijn moeten we waken voor de 'waan van de dag'. De provincie gaat bij uitstek over ruimte, duurzaamheid en een groene leefomgeving en wij zien daarom graag dat de provincie een sterke rol opeist in de ruimtelijke ontwikkeling en daarin ook ambitieus is."

De NMU is groot voorstander van binnenstedelijk bouwen en steunt deze ambitie van de provincie. Beleidsmedewerker Marcel Blom adviseert gemeenten, bewoners en projectontwikkelaars over dit onderwerp.

Nieuwe poorten in 'moderne stadsmuur'

De snelwegen rond Utrecht functioneren als een 'moderne stadsmuur' en ze zijn slecht voor de luchtkwaliteit in de stad. De Utrechtse natuur- en milieuorganisaties hebben daarom samen een advies uitgebracht om de natuur langs en buiten de ring te versterken en de stad beter te verbinden met de omgeving.

De discussie over snelwegen rond Utrecht gaat vooral over extra rijbanen, de maximumsnelheid en over de locatie van weefvakken. Te beperkt, vindt Pepijn Binkhorst, beleidsmedewerker van de NMU. "Het gaat zelden over het leefgenot in de omgeving. Als wandelaars, fietsers, ruiters of kanovaarders de stad verlaten komen ze altijd snelwegen tegen. Groene gebieden liggen verstopt buiten de ring en zijn vrijwel onbereikbaar voor bewoners. Nieuwe ingrepen in de infrastructuur moeten ook die barrièrewerking slechten en de hinder beperken."

De groene organisaties willen bijvoorbeeld een overkapping over de A27, zodat Amelisweerd weer verbonden wordt met de stad. De bewoners van Overvecht krijgen 'een eigen Amelisweerd' door drie recreatieve verbindingen aan te leggen tussen hun wijk en de andere kant van de Noordelijke Randweg. De Kromme Rijn krijgt een brede passage met zachte, natuurlijke oevers in plaats van stenen kades, zodat bijvoorbeeld ringslangen er zonder moeite langs kunnen.

"Ook moeten luchtverontreiniging en geluidhinder verminderen om de leefomgeving op een wenselijk en menselijk peil te krijgen", zegt Binkhorst.

Geschrokken

De NMU en bewonersorganisaties zijn geschrokken van het voorlopige besluit om 2 maal 7 rijbanen langs Amelisweerd aan te leggen en een volwaardige autoweg aan de noordkant van de stad. De bereikbaarheid kan ook op een duurzame manier worden verbeterd, bleek uit het plan De Kracht van Utrecht van NMU en bewonersorganisatie de Vrienden van Amelisweerd. De Kracht 2.0 van de Vrienden maakt duidelijk dat de aanleg van goede overstappunten, een regionaal snelfietsnet, telewerken, betere benutting van de bestaande infrastructuur en de komst van een lightrailnet zoveel mobiliteitswinst opleveren, dat slechts beperkte aanpassingen op de Utrechtse Ring nodig zijn. "De NMU zal blijven benadrukken dat de oplossing moet worden gezocht in een slimme combinatie van maatregelen."

